



SE
KUNST

MAGASIN

ALT ER IKKJE SOM DU TRUR I STORMEN

INTERVJU MED ANNE KATRINE DOLVEN

RUSSISK HØST I TROMSØ

RE-ALIGNED ART

TILBYR GJESTEKUNSTOPPHOLD I BERLIN

NYTT ARTIST IN RESIDENCY • AIR HELGELAND & BERLIN

DET LYSER I FYRET

NYTT ARTIST IN RESIDENCY • RØST

BOKUTGIVELSE

UTEN RAMME; NYE ROM

MED ROMFANG SOM BLIKKFANG

SE KUNST MAGASIN • #02 • JUNI 2013



DET SPIRER EN VILJE!

En av de viktigste oppgavene i kulturpolitikken er å legge til rette for at alle kan oppleve et mangfold av ulike kulturtilbud og kunstneriske uttrykk. Forutsetningen for å sikre bredde og mangfold er et offentlig offensivt økonomisk engasjement heter det i st.meld. 23. visuell kunst.

I Stortingets kulturutredning er det foretatt evaluering av Kulturløftet og analyse av de kulturpolitiske virkemidlenes effekt og hensiktsmessighet. I Kulturløftet I var målsetningene at det skulle fordeles store økninger som skulle komme alle kunstformer til gode. Helt slik er det ikke blitt, det visuelle kunstfeltet er av de områdene som har hatt svakest realvekst på det statlige kulturbudsjettet, i følge Kulturutredningen. Dette fremkommer også i st. meld 23. Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design utgjør hele 60% av budsjettet for visuell kunst. Kunstformidlingen utenfor kunstmuseene har blitt stebarnet.

1976 ble det påpekt i stortingsmeldingen Kunstnere og samfunnet at man stod overfor store utfordringer når det gjaldt formidling av billedkunst og kunsthåndverk. Det var samme året skinn, som i dag er Se Kunst i Nord-Norge ble etablert. Utfordringen snart 40 år senere har sant nok endret seg, men fortsatt er dette området preget av at det har en svak stilling i norsk kulturpolitikk. På tross av at det historisk sett har vært et viktig mål i norsk kulturpolitikk å bringe kunsten ut til folket. Formidlingen er avgjørende for å nå ut med kunstopplevelser til folk flest og møteplassen mellom kunsten og publikum skjer på visningsarenaen. Det lå klart forventninger til en betydelig økning i bevilgningene til Norsk Kulturråd i statsbudsjettet for 2013, som en følge av den vedtatte st. meld 23. Det kom ingen store økninger. For at de politiske mål skal innfris må dette området rangeres høyt på prioriteringslisten for neste års statsbudsjett! Arrangørstøtteordning og styrking av regionale institusjoner utenom kunstmuseene må prioriteres. I st.meld 23, påpekes det at kunstformidlingen i Nord-Norge byr på helt spesielle utfordringer grunnet få visningsrom for kunst, avstander og kostnader forbundet med forflytting av personer og kunstverk, i tillegg til kommunalt forvaltningsansvar ligger årsaken først og fremst i at vi ikke har institusjoner for visuell kunst i landsdelen som er robuste nok som drivkraft på feltet. Et funksjonelt visningsrom og forutsigbart driftsgrunnlag er en forutsetning for presentasjon og formidling av profesjonelle kunstneriske

produksjoner. Dette komplementert med faglig kompetanse er sentrale elementer i et lokalsamfunns formidlingsarena for visuell kunst.

Kunstforeningene har hatt og har en sentral rolle for formidling av kunst i Nord-Norge. Flere kulturhistoriske museer har etterhvert inkludert formidling av kunst i sin virksomhet og inngår i Se Kunst i Nord-Norge Arenanettverk. I st.meld. 23. påpekes det at det vil være nyttig å etablere nettverk for visningsarenaene/arrangører. Det er nettopp et slikt nettverk Se Kunst i Nord-Norge representerer med offentlige og frivillige arrangører/visningsarenaer, og det har eksistert i snart 40 år ! Denne virksomheten av frivillig og offentlig formidling bidrar til at kunsten når ut til folk flest, der de bor, men fundamentert på en svak grunnmur. Det er derfor banebrytende for oss i vår landsdel at Departementet nå i st.meld. 23 befester at de ser behovet for å styrke kunstformidlingen i Nord-Norge spesielt.

Kulturutredningen 2014, kapittel 13 Strategier for en bærekraftig kulturpolitikk, rettes fokus på arenautvikling som et viktig løft for det lokale kulturlivet. Videre at den kulturelle grunnmuren i det lokale kulturlivet må vurderes å styrkes gjennom øremerking av statlige midler i Kulturløftet III. I kap. 15.5 Lokalsamfunnets kulturelle arenaer heter det:

«Utalget anser at solide kulturelle arenaer i lokalsamfunnene er nødvendige hjørnesteiner i den kulturelle grunnmuren. Kulturelle opplevelser må finne sted, bokstavelig talt. Rammebetingelsene til slike arenaer vil påvirke i hvilken grad de kan innfri sitt potensial som møteplasser for kunst- og kulturfaglig kompetanseheving, formidling, deltakelse og opplevelse.»

Vi ser frem til resultatet av den kunstpolitiske viljen, som tross alt har solid grobunn! God sommer!

Eva Skotnes Vikjord
Daglig leder i Se Kunst i Nord-Norge



SE KUNST MAGASIN • #02 • JUNI 2013

ANSVARLIG REDAKTØR: Eva Skotnes Vikjord • eva@sekunst.no
REDAKSJON OG INFO:
Amalie Marie Selvik • magasinet@sekunst.no
ANNONSER: polarfakta@kjellivarjohansen.no

NESTE NUMMER: xx. september 2013
TIPS OG STOFF: magasinet@sekunst.no
MELD STOFF INNEN: 11. august
FRIST LEVERING: 27. august

ART DIRECTOR: ccs/Claudia C. Sandor
DESIGN DETTE NUMMER: Frøken design/Helene H. Sandstrand
TRYKK: Forretningsstrykk, Bodø
FORSIDEBILDE: Nina Torp, *For we are were we are not, Part II*
FOTO: Nina Torp

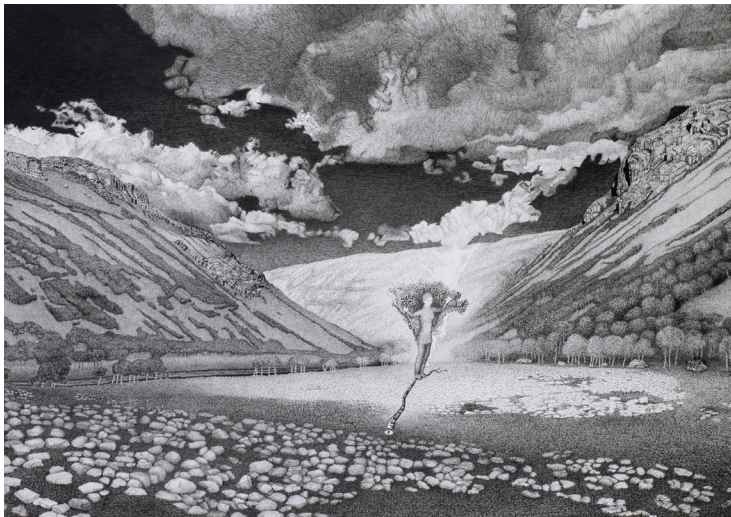
SE KUNST I NORD-NORGE

POSTADRESSE: Postboks 541, 8001 Bodø
KONTORADRESSE: Storgata 13/15, Mediegården, 2. etasje, 8006 Bodø
TLF.: 75 52 73 66
FAKS: 75 52 71 56
E-POST: post@sekunst.no
WEB: www.sekunst.no

STYRET

FINNMARK FYLKE: Trine Noodt, styreleder
TLF.: 40 72 91 88 • trine.noodt@gmail.com
NORDLAND FYLKE: Lisbeth Glanfield, styremedlem
TLF.: 48 25 66 83 • lisbeth.glanfield@salten.no
TROMS FYLKE: Arild D. Moe
TLF.: 90 89 70 77 • arildag@online.no

UTSTILLINGSGUIDE



En reise langs Axis Mundi, Sigrid Hernes. Tegning.



Detalj av Paper Drawing with Pink Pastel #3, Marit Roland. Papirinstallasjon.
FOTO: Joakim Blattman Moldestad



Plakat/flyer for LIAF/Lofoten International Art Festival 2013.

LOFOTEN – DIFFERENT LIGHTS – KaviarFactory
Fotoutstillinger med Per Barclay, Marie Bovo og Rune Johansen
09.06.–01.10.: Kunsthallen i Henningsvær

Samiske historier – Iver Jåks, Britta Marakatt-Labba, Arvid Sveen og Svein Flygari Johansen
01.05.–30.08.: Nordnorsk Kunstmuseum

Den 67. Nordnorske Kunstutstilling
22.06.–01.07.: Kurant Visningsrom
12.07.–21.07.: Vegadagene
23.08.–08.09.: Mosjøen kunstforening
28.09.–13.10.: Vadsø kunstforening

Pioneer Voices – Festspillene i Nord-Norge
22.06.–10.08.: Galleri Nordnorge

Eit ferðaminne – Arne & Carlos
Produsert av Nasjonalmuseet og DogA/Norsk Design- og Arkitektursenter. Turné i regi av Se Kunst i Nord-Norge.
19.09.–13.10.: Bodø Kunstforening
19.10.–03.11.: Rana kunstforening

Re-Aligned Art
Gruppeutstilling med kunstnere fra Russland
13.09.–15.11.: Tromsø Kunstforening

Erica Huva
06.06.–25.08.: Samisk Senter for Samtidskunst

Just what is it that makes today's homes so different, so appealing? – LIAF/Lofoten International Art Festival 2013
06.09.–29.09.: Kabelvåg og Svolvær, Lofoten

Vukukhanye – Rising up – Matthew Willman
15.06.–29.09.: Perspektivet Museum

Janne Sortebeck Larsen
Tegninger
01.06.–31.07.: Minigalleriet Rica Hotel Narvik

Komme vekk – være i drømmen – Sigrid Hernes
Foto og video
24.08.–08.09.: Galleri Ofoten

For The Small People – Åsil Bøthun
Animality – Jorun Viken
03.08.–15.09.: Bodø Kunstforening

3 x Harr – Eva Harr, Karl Erik Harr og Jan Harr
Sommerutstillingen presenterer kunstner-søsknene sammen for første gang på tjué år
06.06.–01.09.: Reine Kulturenter

Tre reiser. Tre landskap – H.M. Dronning Sonja – Kjell Nupen – Ørnulf Opdahl
13.06.–01.09.: Grenselandmuseet, Kirkenes

Markanvänding
Gruppeutstilling med Tomas Colbengtson, Lena Stenberg, Eva Nutti, Liselotte Wajstedt, Oskar Östergren, Geir Tore Holm og Erica Huuva Simma
06.06.–25.08.: Samisk senter for samtidskunst

Paper Drawings – Marit Roland
Skulpturelle, stedsspesifikke tegninger
14.06.–01.09.: Tromsø Kunstforening

Eg er det tilfeldige sin plan og meitemarken si reise – Kurt Johannessen
14.06.–18.08.: Tromsø Kunstforening

Higher Ground
Tegneutstilling. Vandreutstilling fra Nordnorsk Kunstmuseum
04.07.–30.07.: RiddoDuottarMuseat, Karasjok

Alt er ikkje som du trur i Stormen



I Bodø er no arbeidet med kulturhuset Stormen i full gang. Anne Katrine Dolven har fått oppdraget med utsmykinga av kulturhuset. Det gjekk ikkje stilt for seg i lokalpressa.

Det har blåst rundt Dolven før; som initiativtakar til *Skulpturlandskap Nordland* fekk hun ikkje berre medvind i starten, men etter at kunstverket vart realisert stilna den negative kritikken, og nordlendingane synest å ha fått eit eigarforhold til skulpturane. Då hun gjekk ut i Avisa Nordland i januar og bad om hjelp til å finne ein stein som skal vere møtepunkt i kulturhuset, inviterte Dolven samtidig til debatt. Det fekk hun òg, med Karl Erik Harr som pusta liv i det gamle spørsmålet: *Er dette kunst?* Mange følgde opp diskusjonen i Bodø-avisene i vår.

– Vart diskusjonen slik du hadde håpa på?

– Både/og. Den første tida var diskusjonen prega av det eg kallar *nettrøll* – menneske som er trollete på nettet. Eg syntest òg det var spesielt av ein kollega som Karl Erik Harr å komme med slike angrep. På den andre sida kan ein forsvare debattantane i starten med at ikkje alle fakta om utsmykkingsoppdraget låg på bordet. Det dreier seg til dømes ikkje om berre ein stein, og det er ikkje slik at dei 3,2 millionane som prosjektet er budsjettert med, går rett inn på feriekontoen min. Diskusjonen tok ei anna retning då eg fekk forklart at pengane går tilbake til det lokale

næringslivet. Eg samarbeider med dyktige lokale entreprenørar som til dømes Nordlandskrana, som skal flytte steinen inn i kulturhuset før det er ferdigbygd. Oppslaga i avisa har ført mykje godt med seg – eg har fått mange positive tilbakemeldingar frå publikum som kan mykje om stein; menneske som eg får samarbeide med. Og eg har fått mykje støtte frå andre kollegaer.

– Men dette kjem ikkje så godt til uttrykk i avisa – avisas agenda er å dyrke konflikt. Når det er sagt skal det seiast at Avisa Nordland har laga nokre fine oppslag om saka i etterkant.

– Har du no fått tak i den rette steinen?

– Vi har ein heftig kong vinter bak oss, og no på vårparten har eg vore oppteken med utstillinga *Vertical on my own* i Danmark, så det har ikkje vore mogleg å komme seg på befaring før no. Eg har fått nokre gode tips frå lokale steineksperter. Desse steinane skal eg sjå på no i lag med kjentfolka, og så skal steinen vere på plass i bygget før utgangen av august.

– Kan du fortelje meir om kva kunstverket består av, og korleis publikum vil møte utsmykinga? Kva er tankane dine omkring uttrykket du vil skape?

– To ordtak har eg tatt utgangspunkt i; «Jeg fant, jeg fant» og «alt er ikke som du tror det er, ser du», som til saman dannar tittelen på verket. Eg har fått ansvaret for utsmykinga av ute- og innearealet til dei to bygga som utgjør Stormen. Ute mot hamna skal det vere ein 18 meter høg lys- og

«ARNE & CARLOS – EIT FERDAMINNE» VANDREUTSTILLING

✂ Helga Gravermoen • KURATOR FORMIDLING • NETTVERKSANSVARLIG
FOR GALLERINETTVERKET I NASJONALMUSEET
📍 Børre Høstland/Ragnar Hartvig



Arne & Carlos inntar Nord-Norge høsten 2013

Utstillingen *Arne & Carlos – eit ferdaminne* fra Nasjonalmuseet skal turnere i Se Kunst i Nord-Norge Nettverket fra september 2013 til mai 2014. Turneen starter i Bodø kunstforening 19.09.2013. Deretter går turen nordover til glede for store og små.

Designerduoen Arne & Carlos består av norske Arne Nerjordet og svensk-spanske Carlos Zachrisson. De har skapt seg et navn innenfor den internasjonale motebransjen med sin boblende fantasi, humor og evne til nyskaping. De har laget feminine klær med inspirasjon fra vidt ulike kilder, som Dolly Parton, japanske bretteteknikker og norske folkedrakter. I de senere år har de konsentrert seg om design av strikkeplagg inspirert av motiver fra tradisjonelle norske mønstre – men er samtidig helt annerledes i fargevalg og snitt.

Arne & Carlos oppfattes som et levende kunstprosjekt, og henter inspirasjon fra hele verden. Souvenirer som sommerfugler, broderte duker og møter med spennende personer, blir kilder til inspirasjon. Scrapbøker er derfor et av Arne & Carlos' viktigste verktøy i designprosessen, hvor de limer inn utklipp, skisser, stoffprøver, objekter og bilder. I utstillingen Arne & Carlos inviteres publikum inn i deres kreative univers for å gi inspirasjon til selv å skape. Målet er at publikum skal få innsikt i hva en designprosess er og få innblikk i designernes bruk av ulike inspirasjonskilder som håndverksteknikker, strikkemønstre, drakttradisjoner og materialvalg.

Kurator for utstillingen er Benedicte Sunde (DogA) og den er produsert i samarbeid mellom Nasjonalmuseet og DogA Norsk Design- og Arkitektursenter.

lydskulptur av bronse, som tar utgangspunkt i stor, original gatelykt. Nede på bakken er ein pedal – ein klassisk *cry baby* som tilhører rockemusikken. Trør du på denne kjem det lyd. Sjølve stolpen er slik at han på eit vis helsar på bygget, med ein bøy på den øvste delen. Lydbiletet er sett i hop av stemmene frå mange bodøværingar. Eg skal samle på namna til desse, slik at folk om femti år kan vite at «bestefar var ein av desse». Dette skal lagast i samarbeid med Lydteamet i Bodø og arkitekten Sami Rintala. Veljer du å ikkje lytte til stemmene, skal du kunne tenkje frå konsertsalen at «der borte er dei». I mørketida skal det vere lys i lykta som skin ned på pedalen – eit lys som dannar ei kjegle, som på ein scene.

– Når du kjem inn til biblioteket, i «the street» som vi kallar det, er ein stor lysboks, 4 x 5 meter, som eg ikkje har fortalt media om før. Der får vi sjå eit gammalt familieportrett som eg samarbeider med kunstfotografen Rune Johansen om. Det er eit ukjend, eldre par på ei steintrapp i Beiarn. På den tida biletet vart til, fanst ikkje Photoshop. For å retusjere har derfor nokon skrapa vekk dette parets fotty – kommagane. Det er eit emosjonelt ladd uttrykk – nokon ville ikkje at andre skulle sjå kommagane. Vi har altså å gjere med eit funne foto, og frå før har vi den funne lykta, dei funne stemmene. Oppe i barnebiblioteket skal det stå ein mindre stein ute i atriumet. Denne er kledd med lav og mose, og ungane kan sitje ved den og høre på ei to timar lang opplesing av Just Qvigstads innsamla samiske eventyr, lese av skodespelaren Marit Andreassen frå Svolvær. Bøkene er

antikvariske og finst i Bodø Bibliotek si samling, men språket er gammalt og kanskje ikkje lett å forstå for barn. I samarbeid med Marit gjer eg om språket til moderne nordnorsk tale.

– I foajeen i det andre bygget, konserthuset, står den mykje omtala steinen. Ein glatt stein som er funne i fjæra ein stad i Salten, så stor at han må hentast inn før bygget er ferdig, og aldri kan takast ut derifrå igjen. Denne er tenkt å vere ein stad folk kan avtale å treffast når dei skal på konsert. Over denne skal det henge ein serie med 280 oljemåleri, kvart på 30 x 60 cm. Desse måleria skal fange lyset og er måla på yttersia av Lofoten, der eg bor. Eg målar dei ute om morgonen, for å finne det rette lyset, kun i dagslys. Det blir lyse farger i det kvite – det funne lyset i det abstrakte.

– Korleis arbeider du denne gongen?

– Eg arbeider som eg alltid gjer, anten det er med video, måleri, foto eller noko anna – det er viktig for meg å få kontakt med folk som skal leve med kunstuttrykket. Derfor brukar eg stemmer frå Bodøfolk i lydinstallasjonen, steinar frå lokalområdet, samarbeider med nordnorske kunstnarar som Rune Johansen og lokale entreprenørar. Etter seks år som professor ved kunstakademiet i Oslo kjem eg no heim igjen og skal få konsentrere meg fullt og heilt om denne utsmykkingsoppgåva i eit heilt år. Det gler eg meg til. Det blir godt å få bruke erfaringane frå dei siste 35 åra av livet mitt som nordlending til å lage eit kunstverk som skal opplevast lokalt.



Russisk høst i Tromsø

Tromsø vil preges av russisk aktivistkunst denne høsten. Sammen med kuratorene Marita Muukkonen og Ivor Stodolsky jobber Tromsø Kunstforening med prosjektet *Re-Aligned* om gruppeutstillingen *Re-Aligned Art*. De ti til tolv russiske kunstnerne som deltar spenner fra de med veletablerte karrierer som har stilt ut på Veneziabiennalen til uetablerte gatekunstnere fra Uralområdet.

– Kunstnerne representerer alle en form for kunst som legger vekt på aktiv handling og interaksjon med verden omkring seg, sier Svein I. Pedersen, intendant i Tromsø Kunstforening.

– Utstillingen skal også vise hva som rører seg på den unge øst-europeiske kunstscenen, en proaktiv kunstscene preget av multiple uttrykksformer og media. For mange er Pussy Riot den mest kjente aktivistgruppen innenfor dette miljøet.

Han forteller at kunstnerne skal bruke Tromsøs offentlige rom for å synliggjøre kunsten, og utstillingen finner dermed sted både i og utenfor kunstforeningen. Prosjektet skal fremheve det tette båndet som fins mellom landene i Barentsregionen. Et gammelt og viktig bånd som ofte blir glemt i et eurosentrisk verdenssyn, påpeker Pedersen. Et sentralt mål med prosjektet er derfor nettverksbygging og prosjektutvikling.

OMFATTENDE AKTIVITET RUNDT UTSTILLINGEN

Pedersen opplyser at foruten utstillingen vil Cinemateket vise russiske filmer, blant annet om fagforeningsvirksomhet i dagens Russland

(*For Marx* av S. Baskova), og Kurant, Small Projects, Hålogaland Teater, Universitetet i Tromsø og Kunstakademiet bidrar til seminarer og utstillinger, nevner Pedersen. Et symposium med tema «kunst og praksis» med deltagere som blant andre Viktor Misiano, samt symposium i regi av Universitetet i Tromsø, blir et av høydepunktene.

Men også internasjonalt, utenfor Tromsø, vil de skje aktiviteter knyttet til prosjektet. I juni arrangeres det et symposium og en workshop i forbindelse med den internasjonale festivalen *MEDIA IMPACT RE-ALIGNED/2nd International Festival of Activist Art* i Murmansk. Her vil kuratorene og Kurant Visningsrom delta i workshop-en med kunstnere fra Russland og Norge, som en start på forarbeidet til utstillingen.

INTERNASJONALT FOKUS

Senere i sommer arrangeres *RE-PUBLIC*, som del av en gatekunstfestival i Helsinki. I begynnelsen av mai hadde Muukkonen og Stodolsky, sammen med kunstner Timofey Radya, en presentasjon av prosjektet for alle interesserte i Tromsø. Radya hadde samtidig gjeateatellier på Kysten i Tromsø, og senere i sommer kommer kunstneren Nikolay Oleynikov til å ha et opphold her.

– Gjennom flere sideaktiviteter og den generelle entusiasmen og nysgjerrigheten vi håper å skape, så tror vi at vi skal kunne gi det brede publikum ganske mange ulike innganger til utstillingen, sier Pedersen, og gleder seg til åpningen i september av *Re-Aligned Art* hos Kunstforeningen.

Tilbyr gjestekunst- opphold i Berlin



Kunstnere fra Nord-Norge kan nå søke seg til Berlin for et fire ukers gjestekunstopphold. Målet er ikke bare å få kunstnere fra Nord-Norge til å hente inspirasjon i et internasjonalt miljø i Berlin. Men tyske kunstnere fra Berlin skal også kunne komme og gjester Dønna på Helgeland.

Kunstnerne Ina Otzko og Kari Elfstedt står bak initiativet til dette nye utvekslingsprosjektet. I 2003 startet de et prosjektsamarbeid under navnet *ArtBase Helgeland 66°N*. Ina Otzko forteller her mer om det helt nye utvekslingsprogrammet.

– **Kan du først fortelle litt om hva dere arbeider med i artbase helgeland 66°N?**

– *ArtBase Helgeland 66°N* (ABH) organiserer og produserer stedsspesifikke utstillinger og prosjekter. Vi startet allerede i 2003, men selve etableringen av prosjektet skjedde i 2005, under navnet Kunstbasen KB48. Vi fremmer prosjekter som utfordrer grenser og som inviterer til kritisk diskusjon om hvordan lokalmiljøet og samfunnet (regionalt og internasjonalt) påvirkes i et langsiktig perspektiv. Det vil si at vi arbeider med prosjekter som utforsker nye metoder og oppfordrer til aktiv deltakelse ved å koble sammen mennesker, steder og områder for kulturell og kritisk utveksling, og utfordre det som allerede er kjent, forklarer Otzko.

– **Hva er AIR Helgeland–Berlin?**

– Artist in Residence utveksling. Kunstnere fra Nord-Norge kan søke seg til Berlin for et fire ukers opphold ved ZK/U Zentrum für Kunst und Urbanistik og tyske kunstnere bosatt i Berlin kan søke om fem uker opphold i Dønna kommune på Helgeland. De utvalgte kunstnerne får bosted, arbeidsrom, samt økonomisk støtte til reiseutgifter m.m. Prosjektet er støttet av Nordland Fylkeskommune, Den norsk-tyske Willy Brandt Stiftelsen, Nordnorsk Kunstnersenter og Dønna Kommune.

– Dønna er en liten øy, 20 minutter med ferge fra den lille byen Sandnessjøen. Her ligger Nordvika, en av de eldste bevarte handelsstedsentre i Norge som dateres tilbake til 1600-tallet. Nordvika drives av Helgeland Museum.

– I løpet av gjestekunstoppholdet skal kunstnerne presentere sin kunstneriske praksis, holde åpen dag i sitt studio, for å informere og engasjere lokalsamfunnet. Til slutt blir det en offentlig presentasjon av resultatet. Oppholdet vil bli dokumentert til en katalog som dekker den kunstneriske prosessen og perioden av gjestekunstoppholdet.

– **Hva slags kunstsenter er zentrum für kunst und urbanistik?**

– ZK/U konsept og praksis ble initiert av kunstnerkollektivet og non-profit organisasjonen KUNSTREPUBLIK eV. Foreningen eier byens gamle jernbanetrasé depot hvor de har et fokus på lokal medvirkning som global utveksling. Som en del av sin kunstneriske praksis, anser KUNSTREPUBLIK utviklingen av ZK/U som en langsiktig prosess som vil utvikle seg gjennom bidrag og kritiske tilbakemeldinger uttrykt av sine deltakere, samarbeidspartnere og et mangfoldig publikum. ZK/U ble etablert av kunstnerne Matthias Einhoff, Philip Horst, Markus Lohmann, Harry Sachs and Daniel Seiple.

– **Hva er tanken bak å knytte nettverk mellom dønna og et kunstsenter i berlin?**

– Vårt mål er at det kan være fruktbart med en utveksling av kunstnere som har en storby-bakgrunn til en rural setting, og omvendt. Vi ønsker at verden kommer til Helgeland og Helgeland til Verden.

– **Hvem kan søke gjestekunstopphold?**

– Profesjonelle kunstnere innen visuell kunst kan søke. Bosatt i henholdsvis Nordland/Nord-Norge og tyske kunstnere bosatt i Berlin. Det er plass til to kunstnere fra Norge og to fra Tyskland i hver oppholdsperiode.

– **Hvor mange kunstnere har søkt?**

– Det har kommet 32 søknader fra Berlin for å komme til Dønna. Men vi har fått for få søknader til oppholdet i Berlin. Vi har derfor forlenget søknadsfristen til november, og ønsker søknader fra kunstnere bosatt i Nordland og hele Nord-Norge, sier Otzko, og håper flere norske kunstnere vil søke.



Det lyser i fyret

I de senere årene har Røst fått nasjonal og internasjonal oppmerksomhet gjennom beretningene om venetianeren Pietro Querini som la ut 25. april 1431 med et skip fullastet med varer for det flamske markedet. Etter uhell til sjøs og en strabasjøs periode endte Querini og de gjenlevende av hans mannskap som skipsbrudne langs Norges kyst. Men hellet var på deres side da de etter hvert ble tatt god hånd om av en øybefolkning som levde med og av naturen på øya Røst.

Det er derfor passende – om ikke nærmest poetisk – at Røst snart skal offisielt åpne Røst Artist in Residency (AiR) på Skomvær fyr. Prosjektet identifiseres som en «temporær, tverrfaglig og grønn kunstnerresidens», og man finner flere spor av en oppriktig grunnholdning med vektlegging av det bærekraftige. Den offisielle åpningen blir under lundefestivalen på Røst siste helgen i juni 2013 (28.–30.06.2013). Røst AiR er resultatet av et samarbeid mellom Røst kommune, Kystverket, Nordland fylkeskommune og DJ og lydkunstner Elin Øyen Vister.

Fyrstasjonen ligger på øya Skomvær i Røst kommune, ytterst i Lofoten og ble bygd i 1887. Skomvær fyr har tidligere vært bebodd av kunstneren Theodor Kittelsen, som bodde der i perioden 1887 til 1889 da hans svoger var fyrvokter. Selv om fyrstasjonen ble automatisert og avfolket i 1978, eies den fortsatt av Staten ved Kystverket. Fyrstasjonen ble fredet av Riksantikvaren i 1999 og fredningsområdet omfatter hele øya. Øya er i dag en del av Røstøyen landskapsvernområde og dekker både land/strand og sjøareal. Landskapsvernområdet er blitt iverksatt i medhold av Lov om forvaltning av naturens mangfold og inngår i Kystvernplanen for Nordland. Røstøyen landskapsvernområde er en av de 6 landskapsvernområder i planen med dyrelivsfredning.

Med slike nasjonale interesser i bunn er det derfor ikke tilfeldig at åpningen av Røst AiR knyttes nært opp til lundefuglen og sjøfuglene på Røst. Videre har Røst AiR en naturlig tilknytning til natur- og kulturarv og det økologiske samspeillet mellom havet og mennesker gjennom Vister, initiativtakeren bak Røst AiR. Visters eget kunstnerskap bygger på disse elementene, som sett i lydlandskapene hennes fra området. Siden 2010 har Vister samlet lydlandskaper fra Røst, noe som har resultert i en omfattende dokumentasjon av lydmiljøer med sjøfugler i sentrum.

I *Soundscape Røst* knytter Vister sammen havets og kystens økologi og viser hvor sårbart dette samspeillet er. Dette samspeillet er særlig aktualisert i lys av høstens Stortingsvalg, hvor blant annet oljeboring i Lofoten blir et sentralt debattpunkt for mange.

ØKOLOGI I FOKUS

Det er også på alle måter passende at Røst AiR organiserer blant annet et økologisk nordnorsk nytteveksthageprosjekt og seminar i samarbeid med Alvastien permakulturrkunstnerne i juli/august 2013. Alvastien permakulturrkunstnerne Eirik Lillebøe Wiken og Hege Iren Svendsen er følgelig allerede utpekt som deltakere på gjesteatelieret. Deltakerinvitasjonen gikk ut til skapende og utøvende kunstnere, filosofer, selvstendige kuratorer og forskere, men den foreløpige deltakerlisten viser til en blanding av særlig billedkunstnere og musikere/komponister.

Dette gjenspeiler Visters egen bakgrunn på en særlig interessant måte. Samtidig var det et uttalt ønske fra Røst AiR om å prioritere tegnere og andre kunstnere med en bærekraftig og «aktivistisk agenda og tematikk». Dette ble underbygget i representasjonen i arbeidsgruppa, hvor Røst AiR sikret seg bred kompetanse fra billedkunst- til scenekunstheltet med spisskompetanse blant annet i tegning.

KUNSTNERSTYRT SENTER

Røst AiR kan foreløpig defineres som et forprosjekt. I et lenger perspektiv er det et uttalt ønske fra Røst AiR om

«... å bli et økologisk, kunstnerstyrt senter, som skaper kunnskap og som er i [...] dialog og utveksling med lokalbefolkninga og folkene i regionen.»

Det er sannsynlig at Røst AiR vil lykkes i å nå sine mål å bidra til å øke kunstproduksjonen i Nordland, å synliggjøre kunstens rolle i samfunnet, og å skape en møteplass for kunstnere med ulike nasjonaliteter og praksis. Og det er Røst AiRs interesse i det bærekraftige, det økologiske og kunstens og kunstneres rolle i debatten om samfunnets utfordringer i forbindelse med naturvern som gjør det dagsaktuelt.

BOKUTGIVELSE

✂ Pia Lidvall • KOORDINATOR UTSTILLING
OG FORMIDLING • SE KUNST I NORD-NORGE
📷 Halvor Bodin

Turné samlet i bok

Mange husker sikkert utstillingen *Uten ramme; nye rom* med kunstnerne Lars Morell, Josefine Lyche og Anders Sletvold Moe for et par år siden, et samarbeid mellom Se Kunst i Nord-Norge og Tromsø Kunstforening. Nå er hele utstillingsturneen samlet i bokform. Boken inneholder billedokumentasjon av kunstnerenes arbeidsprosesser og de ferdige utstillingene på hvert sted, intervjuer med de tre kunstnerne samt et essay av Jarle Strømmodden.

Uten ramme; nye rom var et stedsrelatert kunstprosjekt i et format som brøt med den tradisjonelle vandreutstillingen. Intensjonen var å utprøve og formidle en retning i samtidskunsten hvor kunstnerne skaper verket på stedet. Å kunne skape en serie av spesifikke arbeider for ulike rom var både en utfordring og en mulighet for kunstnerne.

UNIKT PROSJEKT

De tre kunstnerne Lars Morell, Josefine Lyche og Anders Sletvold Moe, ble sendt på en tolv måneders turné i de tre nordlige fylkene. I løpet av 2010–2011 laget de ni utstillinger – geografisk fordelt mellom Brønnøysund og Vadsø – og tilbakela mer enn 6000 kilometer. På hvert sted ble det

produsert kunst direkte på vegg, gulv og tak. Kunst som ble integrert i arkitekturen og som ble laget spesielt for det enkelte visningsstedet – og som ble borte etter endt utstilling.

Som mye annen kunst som lages i dag, var verkene i *Uten ramme; nye rom* av en flyktig karakter, midlertidig og laget for ett bestemt sted. I prosjektet lå det muligheter til å dokumentere utstillingen både gjennom filmopptak og en publikasjon. Med boken, designet av Halvor Bodin, følger en DVD med dokumentasjon av oppstarten av prosjektet i Tromsø Kunstforening. Bokprosjektet er støttet av FRITT ORD.

Boken kan kjøpes ved henvendelse til post@sekunst.no, pris kr 299.
Les mer om prosjektet på www.sekunst.no

BARENTS ART TRIENNALE 2013–2014

✂ Lene Ødegård Olsen • PIKENE PÅ BROEN
📷 Stefano Cagol

The End of the Border

Barents Art Triennale 2013–2014: Open Air Playground har som mål å utforske kunstens rolle i det offentlige rom – og i grenselandet. **Pikene på Broen** har invitert tre kunstnere til å utføre tre kunstprosjekt. Først ut var Stefano Cagol da han i vinter utførte sin noe uvanlige undersøkelse av grenser.

Med en innebygget lyskaster i bilen, kjørte den italienske kunstneren nordover fra Italia til Norge for å understreke grensenes skjebne med en 15 meter lang kraftig lysstråle. Reisen gikk fra Casso til Oslo 5. mars, og endte opp i Kirkenes den 18. mars.

Prosjektet fikk tittelen *The End of the Border (of the Mind)*, og på veien stoppet Cagol flere steder for å rette lysstrålen sin mot grenser i området. Først i Casso, en liten landsby i regionen Trentino i det nordlige Italia, som i likhet med Barentsregionen er et grenseområde preget av ulike språk og kulturer. Fra Casso gikk turen videre til Oslo hvor Cagol sendte lysstrålen utover sentrum, fra Voksenkollen og Ekebergåsen. I Kirkenes aktiviserte Cagol lysstrålen fra forskjellige punkt i byen og

Fra gruvene i
Bjørnevatn, Kirkenes.

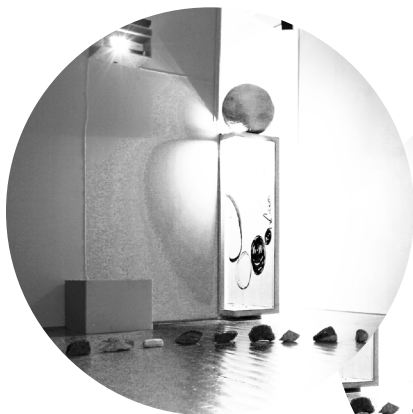


omegn: i havneområdet, fra gruvene i Bjørnevatn, over fjordene, langs den norsk-russiske grensen i Pasvikelva og ved grenseovergangen. Lokale fotoentusiaster kunne ikke få lovprist Cagols prosjekt nok. Lysstrålen ble sendt på kveldstid, idet den blå timen skiftet over til stummende arktisk mørke, og gav et fantastisk skue.

Kunstnerens reise var symbolsk. En slags indre reise, en psykologisk prosess – en mental korsvei mot grensenes ytterpunkt. Når kunstneren retter oppmerksomhet, eller i dette tilfellet lysstrålen, mot der grensen ender, mot the end of the border, varsler han muligens grensenes død. Men samtidig anerkjennes grensenes tilstedeværelse.

Pikene på Broen ser frem til de to neste prosjektene i *Open Air Playground* som vil skje i løpet av dette året og neste. Et saunaprojekt, *No Man's Land*, av Sami Rintala i Kirkenes og en installasjon av Lars Ramberg i Murmansk.

www.endofborder.com



OVER
I am realistic, I expect miracles, Martha Kristin Wallevik.
Modelldukken med påsydde pengepaljetter er en del
av installasjonen.

TIL VENSTRE
Where do I begin and you end?, installasjon av
Maria Dorothea Schrattenholz og Pia Mathea Leine.

Med romfang som blikkfang

Årets bachelorutstilling fra Kunstakademiet i Tromsø går under navnet **NEWSEUM**. Tittel spiller enkelt og greit på den kjensgjerning at ethvert museum – det være seg eldgamle eller nyetablerte institusjoner – til enhver tid også må forholde seg til og vil være en del av tidens skiftninger og nye forventninger. Slik tjener også tittelen som en påminnelse om at museumsrom forandrer seg for hver gang en ny utstilling kurateres i lokalene.

ROMLIG TILNÆRMING

Å lete etter sammenhenger mellom de forskjellige kunstnerpraksisene som presenteres på en avgangsutstilling, kan til en viss grad beskrives som en ørkesløs handling. Like fullt er dette en nesten uunngåelig konsekvens av ønsket om å favne om helheten, å ville finne likheter i tilnærmingen blant utstillingsdeltakere som er studenter som tross alt har utviklet seg side om side. Et påfallende trekk ved denne avgangsutstillingen er disse studentenes effektive spatale bevissthet – nærmere bestemt deres tilnærming til og bruk av Tromsø Kunstforenings lokaler: Selv om verkene varierer mellom mixed media-installasjoner, maleri, video og skulptur, har de alle det til felles at her er også rommet som omgir verkene, tatt aktivt i bruk.

Umiddelbart fascinerer Kåre Grundvågs behandling av de to frontrommene i andre etasje: Over samtlige vinduer er det kaotisk og tilsynelatende uvørent spikret opp en masse verdiløst plankeverk – denne tildekkingen konnoterer et verdiløst materiale da det først og fremst kan minne om drivgods. Dagslyset skjærer her glimtvis og spredt gjennom de konstruerte glippene. De luftige og ellers så velholdte rommene får med dette karakter av å være et mer nedslitt og forblåst sted. I midten av det ene rommet ruver en massiv trommel, elevert av varierende typer industrimateriale. Den er bygget av tre og er drapert i et blått

plastmateriale. Gjennom noe som kan fortone seg som en uavklart ambivalens parer installasjonen museumsrommet med forestillingen om tradisjon og et værhardt kystliv på et kompromissløst vis. Slik blir Grundvågs installasjoner også utstillingens klare blikkfang.

SAMFUNNSENGASJEMENT OG NEW AGE

I en mellompassasje står en løsvegg hvorpå to videoer av Eirik Fagerheim Kalsås blir projisert, en på hver sin veggflate. Det tydeligst formulerte og mest renskårne verket, *Do you need money?*, utfordrer betrakteren med sine 40 minutters varighet, men den fungerer på sitt uredigerte vis som bevis på at én enkelt idé kan være nok, så lenge den er tilstrekkelig potent: Her er kunstneren blitt filmet idet han i forskjellige byer i inn- og utland sitter på gateplan med en kopp med penger i og et hjemmelaget pappskilt foran seg og hvor det står *Do you need money? Please take some!*. Som utgangspunkt er ideen på langt nær en genistrek, men situasjonene som oppstår, er nok til å få konfrontert de forbipasserende med det etiskmorske dilemma som gir seg til kjenne på det europeiske kontinentet og her hjemme i form av de såkalte tiggerdebattene. Et særtrekk ved Kalsås' utstillingsbidrag er at det skiller seg ut som det eneste (av totalt tre) som faktisk evner å hankses med et tema løftet ut av dagens nyhetsbilde uten å fremstå som anstrengt i sin behandling av det.

I rommet innenfor har de to kunstnerne Maria Dorothea Schrattenholz og Pia Mathea Leine samarbeidet om det som kanskje noe forenklet kan kalles en omfattende rominstallasjon: Rommet er relativt mørkt og her projiseres det en semiabstrakt video med et tilhørende lydspor på den ene vegg. Videre henger det en rekke flerfargete sirkler på en annen vegg og på midten av gulvet er steiner blitt plassert i ring slik at de ligner et område for spirituelle eller kultiske riter. På en speilvendt video kan betrakteren, via



Dependence 1, Kåre Grundvåg.
Bildet viser innsiden av installasjonen med marine glasskuler i det som først ser ut som en hengekøye.

et tilhørende speil, lese formaninger om energi som forflyttes og lignende «larger than life»-motiver. Det hele utstråler imidlertid en noe forvirrende new age-tematikk og ender opp med et budskap som man som betrakter nesten bare må velge om man vil «leve seg inn i» eller ikke. Det kan være fristende å la humor være enkleste vei å gå her. For undertegnede er opplevelsen en smule underkommunisert og filosofisk naiv.

TID OG ROM

Verksutvalget i neste rom fremstår ved første gjennomgang også som sprikende og ufokusert. Bente Ånestad stiller her ut hele 15 verk. Hennes oljemalerier kan ses på som ironiske, men fremstår dessverre først og fremst som ufaglærte maleriøvelser. Når det er sagt, vil jeg også fremheve at hennes sjarm pessimistiske og sirlig utførte pennetegninger fungerer langt bedre. Hennes videoprojeksjon og den tilhørende refleksjonen av denne på motstående vegg (*Time out*) fremstår nok allikevel som hennes beste bidrag. Her klarer hun langt på vei å vrenge romopplevelsen til noe temporalt suggererende. Det samme gjelder én av Maija Liisa Ingebrigtsens Power Point-arbeider i samme rom. Her later vegg i utstillingsrommet nærmest til å rotere og snu seg inn i seg selv. Det er i denne utstillingskonteksten interessant å merke seg at dette er utstillingens visuelt stilleste (det er grått, nærmest som en skygge å regne), men samtidig mest omfangsrike verk av alt som her stilles ut (det dekker en hel vegg). Det er da også passende subtilt at det tar tid å oppdage dette bevisst stillferdige verket. Less is more, så absolutt.

MINIMALISTISK MØRKE OG VISUELL STØY

Neste rom er mørklagt, eller snarere: Rommet er et mørkerom. For her har Sigmund Carlsen blendet vinduene med treplater som kun slipper inn lys gjennom to små hull, som lukkeråpninger i et kamera. I taket henger to lyskastere som – uvisst når og avløst av hva – visstnok skal kunne blitze opp rommet. (I løpet av de to timene undertegnede befant seg her, skjedde det imidlertid ingenting.) Følelsen av å befinne seg inne i kamerarommet i et analogt fotoapparat forsterkes, men det er tvilsomt – med den informasjonen som her forelå – hvor mange som vil la seg fange av denne, mildt sagt, enigmatiske opplevelsen.

I første etasje har flere enn kun avgangsstudentene bidratt til det som for anledningen kalles newseum Museumsbutikk. Denne fremstår umiddelbart som en herlig ufokusert kakofoni av kunstartefakter, bøker, instrumenter, cd-plater og bilder. I «butikken» finner vi blant annet Martha Kristin Wallewicks installasjon *I am realistic, I expect miracles*, som innbefatter en skulptur iført en drakt besatt med én kronestykker og med en slagskygge fremstilt i femtiøringer. Den virker snarere som en utstilt blå kopi av kjolen som britiske Gina G skapte overskrifter med i forbindelse med Melodi Gran Prix i 1996, enn som et autonomt samtidskunstverk hvis idé er å kommentere forholdet mellom kunst og kapital. Men akkurat i denne visuelt sett støyende butikkkonteksten fungerer den derimot som adekvat kitsch.

KUNSTKRITIKK

KRISTIAN SKYLSTAD - «WANE ANEW»

KURANT VISNINGSROM

✂ Marit Overrein • KUNSTKRIBENT OG MASTERSTUDENT I KUNSTVITENSKAP • UIT
📷 Kristian Skylstad



Everything, Kristian Skylstad, 2013.
Lydinstallasjon/installasjon.



Silent Night, Kristian Skylstad, 2013. Installasjon.

No matter what you start with, it ends up being so much less

Kristian Skylstad trekker oss inn i en grusom virkelighet. Men, hvem bør føle seg ansvarlig for dette? Frivillig, eller ufrivillig, kommer fornemmelsen – er det kanskje vi som enkeltindivider som har vært med på å skape den?

Kristian Skylstad har kalt sitt kunstnerskap for en rebus. En rebus som andre, det vil si oss betraktere, må løse for ham. Allerede i utstillingens tittel, og når vi etter hvert ser verkslisten, skjønner vi at det er en vanskelig rebus å løse. Tittelen *Wane aneW* er et ordspill, et anagram, som med litt godvilje kan leses som *Wane and a new*. Tittelen hentyder således til noe som utfaser, eller blekner, for så å ta seg opp igjen. Verkslisten er i seg selv gåtefull og ser ut som midtstilte ord og fraser i en rad, og det er ikke åpenbart hva som er hvilke verk. Men kanskje trenger ikke rebusen løses for å få en subjektiv og intuitiv opplevelse av utstillingen? Utstillingen *Wane aneW*, som ble vist hos Kurant 08.–17. mars, er en oppfølger til utstillingen *Jaded Inept* som Skylstad hadde hos osL Contemporary i 2011. Begge forholder seg til selvet, politisk utvikling og metafysikk. Men der *Jaded Inept* streber etter et nullpunkt, jobber *Wane aneW* på et vis videre ved å resirkulere en del av endepunktene fra den forrige.

ET UUNNGÅELIG FORFALL

Anagrammene og ordkløveriene vekker nysgjerrigheten, og bruken av tekst er et sympatisk forsøk på å nå betrakteren – noe han også lykkes i. For mange av referansene til film og litteratur er lettkjennelige. Det intuitive er viktig, det gir oss mulighet til å nærlese verkene, og å skape en egen tolkningsramme til referansene Skylstad serverer oss. Groteske litterære perler som Conrads *Mørkets hjerte* og Kafkas *Prosess*, med karakterer som K, er blant kildematerialet han utforsker grundig. I videoverket *Nais/TragiK* forvandles ansiktene til karakteren K i *Prosess*, og den franske forfatteren Anaïs Nin frem og tilbake, som en konstant pendelbevegelse. Vi finner utklipp fra romanen *Mørkets hjerte* på bord, vegger og som del av andre verk. De utklippede romansidene er så nedklussede, at kun enkelte deler er synlige. På en av sidene er ordet «shade» ringet rundt; på et annet ark leser vi enkeltord som sammen danner setningen «Far away (...) unrestfull and noisy dream (...) this stillness of life (...) peace». Man må nesten være inni Skylstads hode for fullt å forstå utvalget her. Likevel aner vi at den frustrasjonen og maktesløsheten vi leser om i *Prosess* og i *Mørkets hjerte*, er en frustrasjon og en maktesløshet som kunstneren også har kjent på. Det er som om han erkjenner at dette er uunngåelige følelser for oss, all

Utfordrer vårt blikk på landskap og kjønn

Begge sommerutstillingene på Nordnorsk kunstnersenter har utgangspunkt i eldre fotomateriale som presenteres i nye sammenhenger. I hovedgalleriet har Nina Torp fokus på turistens blikk på natur- og bylandskap gjennom tidene. Plattformen FRANK, drevet, som består av Silje Storihle og Liv Bugge, fokuserer på queer-feministiske perspektiver på kjønn og seksualitet i utstillingen som de presenterer i blackboxen.

NINA TORP: FOR WE ARE WHERE WE ARE NOT, PART II

Hva er det som gjør at vi ser et landskap på akkurat den måten vi gjør? Hvorfor gjentar de samme motivene seg i tilsynelatende uendelighet bakover i historien? Og hvorfor fortsetter vi å produsere de samme bildene i fotografiske gjengivelser også i dag? Med foto- og videoinstallasjoner basert på funne suvenirfotografier, undersøker Torp hvordan det vestlige menneskets blikk har reproduisert seg selv gjennom tidene. Prosjektet har blant annet bestått i å undersøke turistens måte å se på. På en nysgjerrig og analytisk måte graver Torp seg gjennom lag på lag av imitasjoner. Med det reises spørsmål om hva som har forsvunnet av det opprinnelige i hvert lag av representasjon. Utstillingen oppleves som spesielt relevant i et av Norges mest fotograferte landskaper Lofoten.

FRANK PRESENTERER MARIE HØEG/KLARA LIDÉN

I utstillingen, realisert av FRANK (Silje Storihle og Liv Bugge), utfordres stereotyper rundt kjønn og seksualitet gjennom to kvinner som befinner seg rundt 100 år fra hverandre i tid: Marie Høeg (1866–1949) og den svenske samtidskunstneren Klara Lidén (født 1979). Kvinnesaksforkjemper og

den tid vi lever i en verden vi selv er med på å ødelegge. *One Love, House of Cards* og *The Escapist* består av et ess på veggen, fra en bunke kort strødd utover gulvet, og en joker som tilsynelatende har forvillet seg vekk fra de andre. Titlene gir meg en følelse av at verkene forsøker å si noe om storhet, dekadanse, forfall og utbrytertrang – temaer som til en grad også er sentrale i de bøkene og filmene vi er innom i resten av utstillingen.

EMO-KONSEPTUALISME?

Kristian Skylstad er tidligere blitt stemplet som «emo-konseptualist» av kunstkritiker Kjetil Røed. *Wane aneW* retter imidlertid blikket utover mot publikum, heller enn innover i kunstneren selv. Utstillingen oppretter en direkte link mellom enkeltmenneskets subjektive væren og de store verdensproblemerne. Vårt lille, usle, selv knyttes opp til, og sågar ansvarliggjør oss, de mest uangripelige dimensjoner av ondskap. Og det virker som det er mye Skylstad vil si oss. Slik som den blå barnesandalen liggende på en sokkel, stjålet fra et kunstverk i Tuol Sleng Genocide Museum i Kambodsja. Fra en haug med brukte sko som utgjør den et forferdelig minne over de drepte under Røde Khmer regimets folkemord.



OVER
Detalj av *For we are where we are not, Part II*, Nina Torp. Hele verket vises på forsiden.

TIL VENSTRE
Uten tittel, Marie Høeg og Bolette Berg, 1896–1905/2013. Digital kopi fra glassplate. PREUS MUSEUM



fotograf Marie Høeg virket på slutten av 1800-tallet og begynnelsen av 1900-tallet. Utvalget til utstillingen er hentet fra en serie med iscenesatte og kjønnsoverskridende portretter som er del av Preus fotomuseums samling. Bildene kan tolkes som personlige kommentarer og kritikk av kvinners begrensede mulighet til å delta i offentligheten i Høegs samtid. I dag er disse fotografiene også innganger til en langt mer grenseoverskridende forståelse av sosiale konstruksjoner av kjønn. Fotografiene settes i sammenheng med en lysbilde-serie av Klara Lidén som utfordrer arkitektoniske strukturer. FRANK er invitert til NNKS i anledning 100-årsjubileet for kvinners stemmerett i Norge.

Skylstad knytter det personlige og intime til det politiske, og lykkes i å skape fortellinger i betrakterens sinn. Og det narrative blir et sterkt virkemiddel i denne utstillingen. Dette er en fortelling om det som er og det som ikke er – samtidig er det en fortelling om menneskelig ondskap, og et varsku til menneskeheten. Lydverket *Everything* fyller utstillingslokalet med Ed Harris' stemme i rollen som Richard Brown fra filmen *The Hours*;

Everything in the world. Everything all mixed up, like it's all mixed up now. And I failed. I failed. No matter what you start with it ends up being so much less. Sheer fucking pride and stupidity.

Monologen forvirrer oss. Hva er det Skylstad vil til livs? Er det stoltheten vår? Uansett hva vi prøver på, så blir det bare enda verre enn da vi startet? Det er noe fint og sympatisk når en kunstner tør å være alvorlig, og holder individet ansvarlig, slik Skylstad gjør. Man føler et engasjement i møte med kunstverkene. Han kunne valgt å appellere kun til det samfunnsengasjerte, eller kun til det indre, men det virker altså som han gjør begge deler – med hell. For utstillingen er alvorlig, og den krever å bli tatt seriøst.

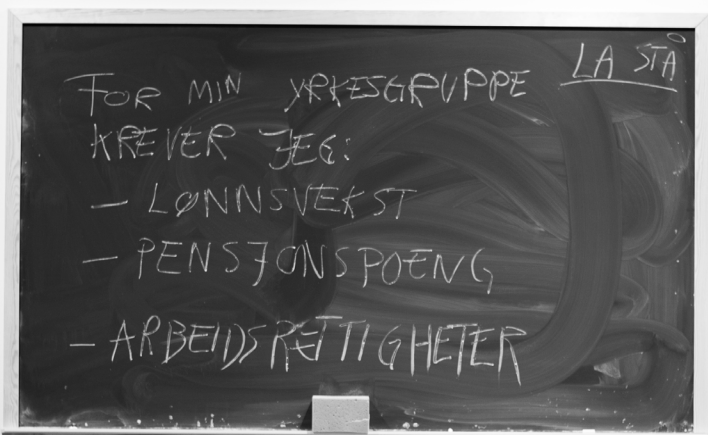
KUNSTKRITIKK

INGEBORG ANNIE LINDAHL - «ENCOUNTER IN SPACE»

GALLERI NORDNORGE, 11.05.-26.05.2013

✎ Hilde Sørstrøm • KUNSTHISTORIKER OG FRILANS KUNSTSKRIBENT

📍 Ane Elene Johansen • TROMSØ KUNSTFORENING



Ingeborg Annie Lindahl ønsker nye arbeidsvilkår for sin yrkesgruppe. I sin performance visket hun ut en av sine kritttegninger. Tilbake henger streikevesten og et skriftlig krav om lønnsvekst, pensjonspoeng og arbeidsrettigheter.

Kunstnerens arbeidsrettigheter på agendaen. Nå!

Mens retten til arbeidsledighetstrygd, sykepenger og pensjonspoeng tas for gitt i andre yrkesgrupper, er dette en langt mer komplisert affære for kunstnere og andre selvstendig næringsdrivende. At dette er noe som opptar kunstneren Ingeborg Annie Lindahl kommer klart til uttrykk i en performance utført under åpningen av utstillinga *Encounter in Space* på Galleri Nordnorge.

Performansen, som kan sees på Harstad Tidendes nettsider, viser kunstneren som ikledd streikevest tar svampen fatt og visker ut en av kritttegningene som er utstilt. Tegningen blir så erstattet med teksten:

«For min yrkesgruppe krever jeg: lønnsvekst, pensjonspoeng, arbeidsrettigheter».

I kjent lærerstil setter hun et «La stå» i øvre høyre hjørne før hun avslutter med en muntlig invitasjon til dialog om temaet. Dette entydige, direkte budskapet skal vise seg å stå i stor kontrast til de andre verkene i utstillingen.

MENNESKE OG NATUR

Det første som avsløres når man åpner forhenget til utstillingslokalet er en gammel røstol og en skolepult med ett glassmonter som inneholder et kranium og en natursvamp. Verket har tittelen, *The Game of Adaptability/ Evolutionary Eden*, og er i motsetning til performansen flertydig. En måte å

forstå hodeskallen på er som et klassisk memento mori-symbol. En annen måte å tolke sammensetningen av hodeskalle og natursvamp på, kan være som symbol på møtet mellom menneske og natur. Også bruken av skoleinventar inviterer til flertydig tolkning. De velbrukte skolemøblene kan både bidra til å rette tankene våre mot utdanning som en essensiell del av samfunnsutviklingen og til å skape refleksjon rundt gjenbruk. Et raskt overblikk av utstillingslokalet tegner et bilde av en variert utstilling hvor nettopp skolemateriell og -inventar dominerer. Jeg får raskt øye på verket fra performansen. Det nye verket utstråler politisk engasjement og pågangsmot og skaper en herlig kontrast til de mer poetiske og tidkrevende verkene som utgjør resten av utstillinga.

NATURRESSURSER I FARE

Kritttegningen som ble visket ut i performansen var en del av en serie bestående av hele seks skoletavler med hvite kritttegninger. De resterende tavlene presenterer motiver hvor naturen står i fokus. Meteorittkrater og vulkanutbrudd minner oss om naturens iboende krefter. En annen tavle består av et tilsynelatende stillferdige fjell- og havlandskap. Ser man nærmere etter oppdager man imidlertid noen små detaljer i horisonten som, i alle fall for den undertegnede Vesterålingen, antyder en truende oljeplattform. Blant de figurative kritttegningene befinner det seg for øvrig også en tavle hvor motivet er mer eller mindre utvisket. Kanskje et hint til hva som kan bli vår framtid dersom vi ikke tar de sårbare naturressursene på alvor?

ÅSIL BØTHUN - «- FOR THE SMALL PEOPLE» JORUN VIKEN - «ANIMALITY» BODØ KUNSTFORENING, 03.08-15.09

✂ Terese K. Tokle • BODØ KUNSTFORENING
📍 Åshild Bøthun og Jorun Viken

Miniatyrhjem og papirskjelletter

Under musikkfestuka 2013 åpner Bodø Kunstforening to nye utstillinger; – *for the small people* av Åsil Bøthun og *Animality* av Jorun Viken. De to kunstnerne arbeider med kunst på vidt forskjellige måter, noe som skaper store kontraster, både når det kommer til materialbruk og dimensjoner. Med utstillingene som vises i Bodø kunstforening er de i hver sin ende av skalaen – Åsil Bøthun skaper installasjoner i en egen miniatyrverden så presenterer Jorun Viken store tegninger i blekk på papir.

MINIATYRFORMAT

Åsil Bøthuns utstilling – *for the small people* består av flere enkeltstående verk, alle i miniatyrformater. En gruppe telt montert i et papirlandskap har lyskilder og er plassert direkte på gulvet i et mørklagt rom. Teltene kan oppfattes som midlertidige mobile hjem, og modellformatet fremhever det sårbare i det å være liten og muligens ubetydelig. Inne i en annen installasjon av stablede møbler, som ved første øyekast kan fremstå som skrot, finner man interiør i miniatyrformat innimellom møblene.

FUNNEDE OBJEKTER

Forholdet mellom menneske og natur ser ut til å være temaet også i en installasjon bestående av fem utstillingsklokker. Disse inneholder forskjellige funnede objekter som dinosaurbæsj, minnepenn, meteoritt, sauettenner på melkeglass og en versjon av Rubiks kube hvor de klassiske fargene er byttet ut med latinske artsnavn. Ikke langt unna denne installasjonen oppdager jeg også et lårben med en stikkontakt montert i den ene enden. Sammen oppfordrer disse verkene til refleksjon angående produksjon av ny kunnskap og teknologi. Noe møtet mellom menneske og natur gjerne resulterer i.

NASA

I tillegg til installasjon og tegning har Ingeborg Annie Lindahl også benyttet seg av video i to av verkene. Den ene, en 1 time og 30 minutters lang veggprojeksjon, bærer den poetiske tittelen *After Finitude*. Den andre, en sjuminutters loop med tittelen *Attack Mars* vises i et område på gulvet dekket av små dynger av tørr gips. Gipsen bidrar til at verket befinner seg en plass mellom skulptur, installasjon og video. Gipsdyngene gir klare assosiasjoner til sand- og støvoverflaten man gjerne finner i nærbilder av planeten Mars og er estetisk sett langt mer interessant enn veggprojeksjonen. Viktigst er kanskje likevel det faktum at begge filmene har direkte henvisninger, i form av tekst, til det som kanskje er verdens mest kjente organisasjon hva gjelder utforskning av det ukjente og produksjon av ny kunnskap og teknologi. Nemlig NASA.

TIL HØYRE
Xray, Jorun Viken.

UNDER
– *for the small people*,
Åshild Bøthuns verk, under arbeid.



Med detaljerte stuer, kjøkken, bad og soverom kan det virke som om noen har overtatt og flyttet inn mellom skrotet. Gjenstandene til beboerne, sporene etter de levde livene er der, men beboerne er fraværende.

SKJELETTER I BLEKK, PIGMENT OG VANN

Jorun Viken er en norsk kunstner som bor og arbeider i Berlin, og med utstillingen *Animality* presenterer hun anatomiske studier både av menneskekropper og dyr. Særlig med skjelettegningene vises dette slektskapet mellom mennesker og dyr tydelig. Viken arbeider med tegning med blekk, og noen steder blandet med pigment og vann. På de større arbeidene er arkene føyd sammen ved hjelp av limte papirremser som er lagt utenpå bildet. Kunstneren har ikke ønsket å skjule sammenføyningene, men heller fremheve dem. Limte papirstrimler fungerer som plaster på motivet som er i ferd med å gå i oppløsning. Vikens strek er ekspressiv og kraftfull, blekket som flyter ut over arket vasker bort konstruktive tegn og bærer i seg en stemning av undergang.

KRAV MED BEGRUNNELSE

Spørsmålet man etterhvert ikke kan unngå å stille seg er hva denne stadige refleksjonen rundt møtet mellom menneske og natur har å gjøre med kunstnerens krav om bedre arbeidsvilkår? Vel, for å kreve noe bør man også gi en begrunnelse på hvorfor kravet skal innvilges. Og kanskje kan man tolke det dithen at performansen representerer kravet mens de andre verkene representerer begrunnelsen. På samme måte som NASA utforsker det ukjente og søker ny kunnskap, består også kunstnerens oppgave av en uendelig undersøkelsesprosess angående menneskelig eksistens. Og som yrkesgrupper i utdanningssektoren er også kunstnerens arbeid relatert til formidling av kunnskap. Til sammenligning er imidlertid kunstneren unik når det gjelder evnen til å skape estetiske opplevelser i læringsprosessen. Slik kan kunstneren altså, i tillegg til å bidra til økt samfunnsengasjement, også bidra til innsikt og refleksjon. Gjennom kunst tilbys vi et alternativ til den kognitive læringen som i stor grad preger utdanningssektoren. Noe som i seg selv bør være begrunnelse nok for å få orden på arbeidsforholdene til kunstnerne. Ved å balansere formidlingen av et direkte politiske budskap med poetisk refleksjon evner Ingeborg Annie Lindahl å sette søkelyset på et viktig tema. Spørsmålet er imidlertid om hun har klart å engasjere også dem som ikke selv er direkte berørt av temaet? Det vil fremtiden vise. I mellomtiden får vi håpe at Lindahls krav blir stående på agendaen.



Nyansatt i Se Kunst i Nord-Norge

Ingunn Tarebø er nyansatt hos Se Kunst i Nord-Norge (SKINN) i Bodø, i en helt ny produsentstilling tilknyttet organisasjonens turnévirksomhet. Hun startet allerede i februar 2013 med det kommende pionérprosjekt *Arenaoppdrag AVTRYKK*, og er kommet godt i gang med prosjektarbeidet.

Ingunn Tarebø (34 år) kommer fra Hamar, og har bodd i Bodø i flere år. Hun er i utgangspunktet utdannet danser, ballettpedagog og koreograf med en mastergrad i Koreografi fra Kunstthøgskolen i Oslo. Tarebø har omfattende erfaring som både frilanskoreograf og produsent med turneer i Norge, Sverige, Finland og Russland. Hun har også jobbet som lektor i dans ved Danselinja Bodø Videregående skole, og vært rektor og administrativ leder ved Tjongsfjord skole i Rødøy kommune.

Som produsent hos SKINN skal hun jobbe i tett dialog med koordinator Pia Lidvall, og Kunstakademiet i Tromsø, som er referansepartner i *Arenaoppdrag AVTRYKK*. Arbeidet som produsent omfatter utarbeidelse av prosjektbeskrivelser, prosjektplan og søknader, budsjett, turné, formidling og produksjon av informasjon. Tarebø synes det er særdeles spennende å komme inn i en visuell kunstverden fra den sceniske verdenen. Hun har fått kontor hos SKINN i sentrum av Bodø i Mediegården, og uttaler at hun trives som ny medarbeider på et vitalt, stimulerende og profesjonelt arbeidssted.

SE KUNST I NORD-NORGE FAGSEMINAR 2013 I SVOLVÆR

✂ Pia Lidvall • KOORDINATOR UTSTILLING OG FORMIDLING • SE KUNST I NORD-NORGE

Konseptuell kunst trenger en viss fordøyelse

Som dominerende kunstneriske strategi i dagens samtidskunst er konseptkunsten en kunstform som utfordrer både visningsarrangører og publikum. Se Kunst i Nord-Norge valgte derfor å arrangere et fagseminar for utstillingsarrangører, formidlere, kunstnere og utstillingsprodusenter med tema konseptuell kunst i Svolvær den 27. april.

Fagseminaret ble en kompakt dag med svært mye interessant informasjon fra de fem inviterte kunnskapsrike foredragsholderne. Olga Schmedling tok oss tilbake til det historiske utgangspunktet ved å gi oss et innblikk konseptualismens mangfoldigheter og karakteristika. Gamle kriterier for hva som skulle definere kunst ble ikke lenger relevant, da blant annet det handverksmessige ikke lenger sto i fokus. Det var ikke det visuelle stilistiske, men det begrepsmessige ved et kunstverk som nå ble vektlagt.

Ingvild Krogvig fortsatte med å fortelle om utviklingen av konseptkunst i Norge på 1970-tallet, og viste til kunstnere som Bård Breivik, Gerhard Stoltz, Marianne Heske, Viggo Andersen og Gerd Tinglum. De kunstnerne som arbeidet med denne kunstarten fikk lite oppmerksomhet i en tid da figurativ politisk kunst tok stor plass.

Øystein Ustvedt gikk gjennom konseptkunstens revitalisering fra 1990-tallet. Konseptkunsten er ikke mediespesifikk, og produksjoner etterarbeides og redigeres. Omgivelsen / betrakteren deltar i verket – dette kaller vi relasjonell estetikk. Forestillingen om kunstverket som noe solid og bestående er endret. Konseptkunsten i dag knytter seg ofte til kommentarer

og tekster utenfor selve kunstobjektet. Kunstnere som Andrea Frazer, Douglas Gordon, Elmgren og Dragset, Matias Faldbakken og Torill Johannesen er aktuelle navn på kunstscenen. Monica Winther er kunstner og arbeider med konseptkunst, ofte som performance som utspilles over lengre tid. Hun presenterte eksempler på egen kunst med filmopptak som ga god innblikk i måten hun arbeider på. Hennes kunst utspilles med de naturlige omgivelsene som kulisser, som hun spiller med eller mot. Kurator Helga Marie Nordby avsluttet den innholdsrike dagen med å snakke om LIAF/Lofoten Internasjonal Art Festival, hvor hun var engasjert som kurator i 2010. Festivalen startet opprinnelig i 1991, etter initiativ fra kunstneren Dagfinn Bakke. Fra 1999 ble festivalen internasjonal. Årets festival har fått tittelen *Just what is it that makes today so familiar, so uneasy?*.

Gunnar Bergs malerier fra århundreskiftet 1800/1900 som hang rundt på veggene i forelesningssalen påminnte oss om at kunsten har gjennomgått mange ulike faser og uttrykk, forandringer som vi formidlere ønsker å få mest mulig kunnskap om. Takk til alle dere femtitre fra hele Nord-Norge som deltok på fagseminaret! Temaet konseptuell kunst trenger en viss fordøyelse – det ser vi fra tilbakemeldingene fra flere av dere! Jeg tillater meg at sitere deltaker Venke Vik fra hennes blogg:

Alt i alt strålende dagar. Stor takk til alle! Gjennomgangen gjer at eg ikkje lenger er så engsteleg for det konseptuelle!

NORDNORSK KUNSTNERSENTER

galleri og kunstbutikk på torget i Svolvær.

www.nnks.no

Åpningstider
Galleri/Kunstbutikk
Mandag: 18-22
Tirsdag - søndag:
10-16 / 18-22

Telefon: +47 76066770
post@nnks.no



foto: Kjell Ove Stovik



Ditt rammeverksted!

Vi dekker alle dine behov for innramming på en hyggelig og profesjonell måte.

Parkveien 100, Bodø - Tlf.: 911 33 878

Lavengalleri.no



NORDNORSKEN

Den Nordnorske Kunstutstilling er den årlige landsdelsutstillingen for bildende kunst av kunstnere som er født i, er eller har vært fast bosatt i landsdelen.

- Nordnorsken 2014 er basert på fri innsendelsesrett
- Juryen oppnevnes i samarbeid med kunstnernes fagorganisasjoner
- Den Nordnorske Kunstutstilling fremvises i de tre nordligste fylker
- Utstillingen arrangeres og administreres av Bodø Kunstforening

SØKNADSFRIST: 1. OKTOBER 2013

Veiledning og søknadsskjema: www.DNNK.no

Velkommen med din søknad.

Kontakt: Bodø Kunstforening,
Pb 561, 8001 Bodø,
Tlf: 75 52 23 22,
E-post: post@bodokunst.no



«SAMISKE HISTORIER» OG «ALF SALO: SOLTEGN» NORDNORSK KUNSTMUSEUM 15.06.–29.09.2013

✂ Charis Gullickson • KONSERVATOR • NORDNORSK KUNSTMUSEUM
📷 Ola Røe



Kråkene, Britta Marakatt-Labba, 1981.
Brodert tekstil på Universitetet i Tromsø/KORO
som forteller om Alta-saken. Detaljer til høyre.

Skisser til *Historien*

Nordnorsk Kunstmuseum ervervet nylig en serie på fem tegninger av Britta Marakatt-Labba. Tegningene er skisser til den monumentale utsmykkingsverket *Historien* (2003–2007) permanent installert hos Universitetet i Tromsø. Det 24 meter lange tekstilverket inneholder fortellingen om samisk kultur og historie, helt fra den mytologiske verden frem til hendelser fra nyere tid, som Kautokeino-opprøret fra 1851. Nå får endelig publikum får sjansen til å se Marakatt-Labbas tegninger i Nordnorsk Kunstmuseums sommerutstilling *Samiske historier*.

SAMISKE HISTORIER

Utstillingen *Samiske historier* formidler historier om samisk historie og samfunn, med et fokus på hendelser som har vært viktig for samisk identitetsopplevelse. Foruten Marakatt-Labbas tegninger, tar flere av kunstnerne også utgangspunkt i historiske hendelser som Kautokeino-opprøret og Alta-saken. Arnold Johansen (født 1953 i Nordreisa) forteller ved to monumentale tresnitt den tragiske historien om den tyske krigsmaktens burning av Finnmark i forbindelse med tilbaketrekkingen fra Sovjet etter andre verdenskrig. Samisk mytologi og figurverdenen på runebommen er andre inspirasjonskilder.

Utstillingen vektlegger samtidskunst og består av nærmere 20 verker av blant annet Iver Jåks, Arvid Sveen, Marja Helander, Aslaug Juliussen, Rose-Marie Huuva og Svein Flygari Johansen. Utvalget spenner over ulike media som skulptur, broderi, tresnitt, fotografi og videoinstallasjon.

Oppbygning og forvaltning av en samling er et av museets hovedoppgaver. Samlingen er ofte utgangspunkt for interessante utstillinger. *Samiske historier* består av verker fra Nordnorsk Kunstmuseums egen samling, i tillegg til verker innhentet fra viktige samlinger i landsdelen

– som RiddoDuottarMuseat – De Samiske Samlinger i Karasjok, SpareBank 1 Nord-Norges kunststiftelse i Tromsø og Universitetet i Tromsø.

NEW YORK CITY 2014

Samiske historier skal senere vises i Scandinavia House i New York City sommeren 2014, da som et samarbeid med Tromsø Museum. Utstillingen planlegges i forbindelse med 200-årsjubileum av den norske Grunnloven. Her i nord anser vi våre to institusjoner som viktige kulturambassadører, og ønsker å feire jubileet med å løfte frem Grunnloven § 110a (sameparagrafen) og eksporterer denne unike paragrafen til andre nasjoner som forhandler urfolksproblematikk.

ALF SALO (1959–2013): SOLTEGN

Parallelt med *Samiske historier* åpner minneutstillingen *Alf Salo: Soltegn*. Alf Salo ble født i Kåfjord i 1959, og gikk bort 2. februar 2013, bare 53 år gammel. Det var som maler han markerte seg.

Salo var dypt forankret i abstrakt maleri preget av kraftige farger, ofte i gule eller røde nyanser. Salos bilder kan sees som en forlengelse av opplevelsen av landskapet i nord – en intens opplevelse av farger og lys. Han deltok i en rekke utstillinger og er representert i flere offentlige samlinger her i landsdelen. Utstillingen består av nærmere ti malerier.

Nordnorsk Kunstmuseum

Samiske historier: 15. juni–29. desember

Alf Salo (1959–2013): Soltegn: 15. juni–1. september 2013

NORD
NORSK
KUNST
MUSEUM



DEN KONGELIGE REISE

SØLVBRYLLUPSGAVEN 1882

4. februar - 1. september

Den norske folkegaven til Oscar II og dronning Sophie i 1882

Sølvbryllupsgaven 1882 inngår i Nasjonalmuseets utstillingsserie

Den kongelige reise, regjeringens gave til kong Harald V

og dronning Sonja i anledning kongeparets 75-års jubileer i 2012

Sjøgata 1, tlf. 77 64 70 20

www.nnkm.no

INNRAMMING • GALLERI • KUNST

Vi tilbyr Kvalitetsinnramming for å beskytte og bevare for framtiden: litografi • maleri • foto • broderi • akvareller

Vi selger kunst av kjente norske kunstnere fra hele landet og har meget stort utvalg; ca 300 bilder utstilt med ramme.

Faste kunstnere:

Gunn Vottestad
Dagfinn Bakke
Bjørge Thorhallsdottir
Eva Harr
Stig Tobiassen
Karl Erik Harr
Geir Nymark

Eva Langaas
Lars Erik Karlsen
Chr. Rådlund
Tor Arne Moen
Runi Langum
.. og mange flere



facebook

Bli venn med oss på Siggeruds galleri og vær først til å få nyheter om nye bilder og utstillinger.

www.gallerifauske.no

ÅPNINGSTIDER

Fauske: Hverdager 10-16.30 | Tor 10.00-18.00 | Lør 10-14
Bodø: Hverdager 11-16 | Tor 11-18 | Lør 11-15

Dronningens gate 12 • Bodø
Storgaten 52 • 8200 Fauske

Mobil: 90 72 91 76 | E-post: olrei-s@online.no



VELKOMMEN

TIL

HAMSUNSENTERET



**Unikt forfatterskap, prisvinnende arkitektur, vakker natur.
Kom til Hamarøy og opplev Hamsunsenteret i sommer!
Åpningstider (1. juni - 20 august): Hver dag kl. 11 - 18**

Møt Edvarda i Pans skoger, ta med familien på opplevelses-sti, besøk Knut Hamsuns barndomshjem, og utforsk utstillinga om livet og litteraturen. Arkitekturvandringar og miniforedrag hver dag hele sommeren. For mer informasjon og vintersesong: Se hamsunsenteret.no

www.hamsunsenteret.no



Nordlandsmuseet



HAMSUNSENTERET